

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Kateřinou Štěpánovou, Ph.D., ve věci

žalobkyně: **doc. PhDr. J. P.**
zastoupena Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem
sídlem Purkyňova 6, 702 00 Ostrava

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 3. 3. 2022, č. j. X, o starobním důchodu,

takto:

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 3. 3. 2022, č. j. X, **se ruší** a věc **se jí vrací** k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobkyni náklady řízení k rukám advokáta Mgr. Ladislava Barty ve výši 2 600 Kč ve lhůtě do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

I. Specifikace věci

1. Podstatou věci je nesouhlas žalobkyně s rozhodnutím žalované týkajícím se jejího starobního důchodu co do určení doby a druhu pojištění v období od 1. 9. 1978 do 31. 8. 1979.
2. Konkrétně se žalobkyně domáhá přezkumu v záhlaví specifikovaného rozhodnutí, jímž žalovaná Česká správa sociálního zabezpečení (dále jen „ČSSZ“) změnila své rozhodnutí ze dne 22. 10. 2021, č. j. X, tak, že výrokem I. žalobkyni přiznala od 17. 8. 2021 starobní důchod ve výši 22 831 Kč měsíčně, přičemž aplikovala zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), s přihlédnutím ke Smlouvě mezi Českou republikou a Ruskou federací o sociálním zabezpečení č. 57/2014 Sb.m.s. (dále jen „smlouva s Ruskou federací“), a rovněž ke Smlouvě mezi Českou republikou a Ukrajinou o sociálním zabezpečení č. 29/2003 Sb.m.s. (dále jen „smlouva s Ukrajinou“). Výrokem II. napadeného rozhodnutí pak žalovaná starobní důchod žalované od 1. 1. 2022 valorizovala.

II. Relevantní skutková zjištění

3. Dne 15. 6. 2021 žalobkyně podala u Okresní správy sociálního zabezpečení (dále jen „OSSZ“) Karviná žádost o starobní důchod z důchodového pojištění České republiky s datem přiznání důchodu ode dne 17. 8. 2021, tj. ode dne vzniku nároku.
4. Z potvrzení o době pojištění ze dne 23. 9. 2021 (formulář RU 2/CZ 205) se podává, že lze u žalobkyně evidovat dobu pojištění v Ruské federaci, a to od 1. 9. 1978 do 17. 6. 1983 (počet dnů pro nárok na dávku činil 1 727 dnů) a od 1. 12. 1983 do 30. 11. 1986 (počet dnů pro nárok na dávku činil 1 080 dnů), celkem tedy v rozsahu 2 807 dnů.
5. Poté, co byla žalované doložena i požadovaná česká doba pojištění, přiznala prvostupňovým rozhodnutím ze dne 22. 10. 2021, č. j. X, podle § 29 odst. 1 písm. k) zákona o důchodovém pojištění, a s přihlédnutím k článkům 13, 16 odst. 1 a 30 odst. 3 smlouvy s Ruskou federací, žalobkyni od 17. 8. 2021 starobní důchod ve výši 22 218 Kč měsíčně.
6. Dne 1. 12. 2021 bylo žalované doručeno potvrzení Penzijního fondu Ukrajiny o době pojištění žalobkyně od 5. 9. 1977 do 29. 9. 1979 a od 1. 9. 1987 do 31. 12. 1987, tj. v rozsahu 2 let, 4 měsíců a 25 dnů.
7. Správní spis obsahuje i doklady o výpočtu (druh výpočtu „DIR“ a „SMC“) s přiloženými osobními listy důchodového pojištění ze dne 22. 2. 2022.
8. Žalovaná rozhodla ve věci dne 3. 3. 2022, v němž aplikovala relevantní ustanovení smluv s Ruskou federací a s Ukrajinou.
9. Proti uvedenému rozhodnutí podala žalobkyně námitky, o nichž rozhodla žalovaná žalobou napadeným rozhodnutím.

III. Žaloba

10. Žalobkyně má za to, že žalovaná nesprávně hodnotí období od 1. 9. 1978 do 31. 8. 1979 jako období studia v Ruské federaci, ačkoliv v tuto dobu žalobkyně studovala v tehdejší Petrohradě pouze dálkově a předmětné období má být hodnoceno jako období zaměstnání v Ukrajině, což vyplývá i z jí předložených dokladů. Žalobkyně zde poukazuje na str. 2 napadeného rozhodnutí, podle něhož žalovaná při stanovení doby pojistné doby vycházela z doby 15 254 dnů, z čehož 2 807 dnů představuje převzatou dobu pojištění podle článku 30 odst. 3 Smlouvy mezi Českou republikou a Ruskou federací a 483 dní dobu převzatou podle článku 39 odst. 4 ze Smlouvy mezi Českou republikou a Ukrajinou.
11. Dle žalobkyně jsou v napadeném rozhodnutí chybně zachyceny pojistné doby převzaté z Ruské federace a z Ukrajiny, které mají za následek i celkově nesprávné a nepřezkoumatelné stanovení rozhodné celkové pojistné doby. Žalobkyně k tomu dodává, že žalovaná v přiloženém osobním listu důchodového pojištění chybně období od 1. 9. 1978 do 17. 6. 1983 vede jako náhradní dobu pojištění podle článku 30 odst. 3 smlouvy s Ruskou federací, a nerozlišuje tak skutečnost, že období od 1. 9. 1978 do 31. 8. 1979 mělo být vedeno jako zaměstnání podle článku 39 odst. 4 smlouvy s Ukrajinou.
12. S ohledem na výše uvedené žalobkyně nemůže reagovat na zjevně zkracující stanovení pojistné doby v období od 1. 9. 1978 do 17. 6. 1983, ve kterém žalovaná žalobkyni započítává pouze 1 727 dnů, byť se kalendářně jedná o 1 751 dní. Vzhledem k chybnému pojetí období od 1. 9. 1978 do 31. 8. 1979 ovšem již nelze přezkoumat to, co žalovaná krátila, z jakého důvodu a šlo-li o správný postup.
13. Navrhuje zrušení napadeného rozhodnutí.

IV. Stanovisko žalované

14. Ve vyjádření ze dne 22. 4. 2022 žalovaná upozorňuje na skutečnost, že žalobkyně nejprve v námitkách požadovala dobu od 1. 9. 1978 do 31. 8. 1983 hodnotit jako náhradní dobu pojištění, jelikož se jednalo o dobu studia v Ruské federaci, a nikoliv za tuto dobu dosadit výdělek vypočtený z průměrného denního indexovaného výdělku za každý den výdělečné činnosti v jiném státě. V žalobě naopak namítá, že žalovaná nesprávně hodnotí období od 1. 9. 1978 do 31. 8. 1972 jako dobu studia v Ruské federaci, ačkoliv tuto dobu žalobkyně studovala v Ruské federaci pouze dálkově a předmětné období požaduje hodnotit jako období zaměstnání na Ukrajině, což mělo za následek chybné stanovení celkové doby pojištění.
15. Dále žalovaná poukázala na skutečnost, že ruský nositel pojištění v období od 1. 9. 1978 do 17. 6. 1983 potvrdil počet dnů pro nárok na dávku ve výši 1727 (formulář RU 2/CZ 205 ze dne 23. 9. 2021). V této výši byla také převzata jako česká doba pojištění v souladu s čl. 30 odst. 3 smlouvy s Ruskou federací.
16. Žalovaná konstatovala, že doba pojištění na Ukrajině i náhradní doba pojištění Ruské federaci byla pro nárok jí pro výpočet procentní sazby hodnocena v plné výši (100%).

V. Posouzení věci krajským soudem

17. Krajský soud shledal žalobu přípustnou, podanou oprávněnou osobou (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s.ř.s.“) a včasnou (§ 72 odst. 1 s.ř.s.).
18. V přezkumném řízení soudním je soud povinen zkoumat, zda vydané rozhodnutí je zákonné a bezvadné. Při přezkumu přitom respektuje vymezené žalobní body (§ 75 odst. 2 věta první zákona s.ř.s.).
19. Krajský soud dospěl k závěru, že žaloba **je důvodná**.
20. Stěžejní žalobní námitka žalobkyně cílí do nesprávného hodnocení období od 1. 9. 1978 do 31. 8. 1979 jako období studia v Ruské federaci, ačkoliv se jednalo o studium dálkové, přičemž v předmětném období byla též žalobkyně zaměstnána na Ukrajině; dané období mělo být hodnoceno jako doba zaměstnání.
21. K tomu krajský soud poukazuje na skutečnost, že ve správním spise je mj. žurnalizováno potvrzení o době pojištění ze dne 23. 9. 2021, z něhož jednoznačně plyne údaj o době pojištění žalobkyně v Ruské federaci a dále potvrzení Penzijního fondu Ukrajiny o době pojištění žalobkyně na Ukrajině (doba pojištění žalobkyně v Ruské federaci byla od 1. 9. 1978 do 17. 6. 1983 - tj. 1 727 dnů a od 1. 12. 1983 do 30. 11. 1986 - tj. 1 080 dnů, celkem tedy 2 807 dnů a doba pojištění žalobkyně na Ukrajině od 5. 9. 1977 do 29. 9. 1979 a od 1. 9. 1987 do 31. 12. 1987, což činí 2 roky, 4 měsíce a 25 dnů, tj. 877 dnů).
22. Uvedenou skutečnost žalovaná v napadeném rozhodnutí ovšem vyhodnotila takto: *„Vzhledem ke skutečnosti, že ukrajinský nositel pojištění potvrdil účastníci řízení dobu pojištění za období od 5. 9. 1977 do 29. 9. 1979 a za období od 1. 9. 1987 do 31. 12. 1987, provedla dodatečný zápočet doby pojištění v rozsahu 483 dní, když doba pojištění od 1. 9. 1978 do 29. 9. 1979 se kryje s ruskou dobou pojištění, tak jak byla potvrzena ruským nositelem pojištění.“*
23. V odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí tedy zcela absentuje vysvětlení, proč období, v němž se kryjí ruská i ukrajinská doba pojištění, žalovaná vyhodnotila jako dobu pojištění potvrzenou ruským nositelem pojištění.
24. Z napadeného rozhodnutí není seznatelné, z jakého důvodu žalovaná upřednostnila období od 1. 9. 1978 do 29. 9. 1979 jako dobu pojištění potvrzenou ruským nositelem pojištění, vedenou dle osobního listu důchodového pojištění jako náhradní dobu pojištění, pročez bylo žalované prokazatelně známo, že v uvedeném období potvrdil dobu pojištění žalobkyně i ukrajinský nositel pojištění, a to jako dobu pojištění.
25. V projednávané věci tedy dochází v období od 1. 9. 1978 do 29. 9. 1979 ke krytí náhradní doby pojištění a doby pojištění. Na takovýto případ přitom dopadá ustanovení § 14 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, podle něhož platí, že „kryjí-li se doby pojištění navzájem, započte se pro stanovení celkové doby pojištění pro vznik nároku na důchod a výši procentní výměry důchodu jen ta doba, jejíž zápočet je pro pojištěnce výhodnější; totéž platí, kryjí-li se navzájem náhradní doby pojištění nebo doba pojištění a náhradní doba pojištění“.

26. Krajský soud ve světle shora uvedeného shledal, že žalovaná nedostatečně odůvodnila své rozhodnutí stran vyhodnocení doby a druhu pojištění žalobkyně v období od 1. 9. 1978 do 29. 9. 1979 a zatížila své rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti. Její rozhodnutí z tohoto pohledu nelze meritorně posoudit a přezkoumat, přičemž se nejedná jen o dílčí nedostatky odůvodnění (k otázce nepřezkoumatelnosti srovnej za mnohé například usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006 - 76, publikované pod č. 1566/2008 Sb. NSS či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2019, č. j. 9 Azs 100/2018-30). Z napadeného rozhodnutí pak nejsou stran sporovaného období patrné úvahy, o které je opřen výrok žalobou napadeného rozhodnutí. Na uvedeném již nemohlo ničeho změnit ani vyjádření žalované k žalobě ze dne 22. 4. 2022.

VII. Závěr a náklady řízení

27. Krajský soud z výše předestřených důvodů napadené rozhodnutí žalované pro nepřezkoumatelnost ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s. zrušil a současně dle § 78 odst. 4 s.ř.s. vyslovil, že se věc vrací žalované k dalšímu řízení, ve kterém tato bude vázána právním názorem vysloveným v tomto rozsudku podle § 78 odst. 5 s.ř.s.
28. V novém rozhodnutí bude na žalované, aby náležitě odůvodnila, proč v období od 1. 9. 1978 do 29. 9. 1979 upřednostnila dobu pojištění potvrzenou ruským nositelem pojištění namísto doby pojištění potvrzenou ukrajinským nositelem pojištění, případně aby zvážila postup dle § 14 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění.
29. S ohledem na výše prezentovaný závěr o nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, krajský soud již nevypořádával všechny žalobní námitky.
30. V řízení byla plně procesně úspěšná žalobkyně, již v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s. vzniklo právo na náhradu nákladů řízení. Krajský soud zavázal žalovanou k náhradě nákladů řízení žalobkyně podle vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále jen „advokátní tarif“), ve výši 2 000 Kč za dva úkony právní služby (první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení a písemné podání ve věci samé) podle § 9 odst. 2 advokátního tarifu; a dále ve výši 600 Kč jako paušální náhradu hotových výdajů za dva úkony právní služby ve smyslu § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Odměna a náhrada hotových výdajů celkem činí 2 600 Kč. Všechny tyto náklady řízení podle obsahu spisu žalobkyni prokazatelně vznikly a jedná se o náklady nezbytně nutné k uplatnění jejího práva. Soud proto žalovanou k jejich zaplacení zavázal, a to k rukám zástupce žalobkyně podle § 149 odst. 1 o.s.ř. ve spojení s ustanovením § 64 s.ř.s. Lhůtu k zaplacení soud stanovil v souladu s ustanovením § 160 odst. 1 o.s.ř., neboť tato lhůta je přiměřená možnostem žalované.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je možno podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel nebo jeho zástupce nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá toto vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Ostrava 1. listopadu 2022

JUDr. Kateřina Štěpánová, Ph.D.
samosoudkyně